

αν δεν κλώ εγώ
αν δεν κλησ εσύ
αν δεν καούμε εμείς
πως θα γενουνε
τα σκοταδια λαμψη?

Τούτος ο λαός αγωνίζεται χρόνια τώρα, αγωνίζεται καθημερινά, μέρα και νύχτα χωρίς ανάσα χωρίς αναπαυό.

Χρόνια τώρα, τις μέρες με το άροτρο και το μυστήρι, τις νύχτες με το όπλο και τη γλαϊνή. Μάτωσαν τα χέρια του, πέτρωσε ή καρδιά του, βούλιαξαν τα μάτια του βαθειά μέσα στις κόχες τους.

Χρόνια τώρα, τούτος ο λαός, παίζει τη ζωή του με ξένα ζάρια. Κύρτωσε το κορμί του από το βάρος της καταπίεσης.

Γιατί;

Γιατί αγάπησε με πάθος τη λευτεριά και την αλήθεια.

Γιατί δεν μπορεί πια να σωπαίνει. Τράνταξε ή ψυχή του.

Γιατί είπε, φτάνει πια όχι άλλο ψέμα, όχι άλλη βρωμιά.

Μά ή ανάσταση θά 'ρθη, πλησιάζει ή ανάσταση κι ή λευτεριά. Και τότε θά ξεσφίξουμε τα δόντια, και θά τραγουδήσουμε τα δικά μας τραγούδια και θ' αφήσουμε τ' όπλο στην άκρη για να χορέψουμε το δικό μας χορό. Και τότε θά μεθύσουμε με το γλυκό κρασί της Λευτεριάς.

'Ιμπεριαλισμός και ο 'Αραβικός «έκβιασμός»

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ

Οι μεταβατικές περιόδους στην ανθρώπινη ιστορία, χαρακτηρίζονται πάντα από σταθερά σημεία επαφής που αποτελούν το τέρμα μιας περιόδου και επίσης μαίνουν την αφετηρία μιας άλλης. Είναι διαπιστωμένο ότι, κατά την διάρκεια μακρόχρονων τέτοιων περιόδων παρατηρούνται στα στοιχεία αλλά και στις λεπτομέρειες, άλλες μικρότερες υποπεριόδους που συμπληρώνουν είτε αναπροσαρμόζουν το έργο οικοδόμημα. Ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος ήταν το καταστροφικό αποτέλεσμα μιας προοδευτικής δξυνσης ενδοϊμπεριαλιστικών καθαρά αντιθέσεων και αναμειβήτητα, το σταθερό σημείο αφετηρίας μιας μεταβατικής υποπεριόδου, που συνεχίζεται μέχρι των ημερών μας. Τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις του πολέμου επέφεραν βαθειές εθνικοκοινωνικές ανακατατάξεις, όχι μόνο από πλευράς ήθικών ηθροανατολισμών, αλλά και από πλευράς ριζικών πολιτικοοικονομικών αναπροσαρμογών.

κα) και οι επιπτώσεις τούτης της διεύρυνσης πολιτικοκοινωνική και στρατιωτική δομή όχι μόνο των ιμπεριαλιστικών χωρών αλλά και των χωρών του τρίτου κόσμου.

β) Οι πετυχημένοι εθνικοαπελευθερωτικοί επαναστατικοί αγώνες μιας σειράς χωρών του τρίτου κόσμου.

γ) Η ραγδαία μεταπολεμική τεχνολογική εξέλιξη των μέσων παραγωγής και ή ανάγκη μιας ορθολογικότερης διαδικασίας στή παραγωγή και τη διάθεση των βιομηχανικών προϊόντων, που να ανταποκρίνεται στα μέτρα της εποχής.

δ) Η ανάγκη αναζήτησης και εξασφάλισης νέων πηγών πρώτων υλών.

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις, ο κλασικός ιμπεριαλισμός και ο άποικισμός, έτσι όπως τους ξέραμε πριν από τον πόλεμο, εξαναγκάζονται από τα πράγματα στην αναζήτηση νέων μορφών έκταλλεσης. Οι αλλαγές και οι μετασχηματισμοί στή δόμη και στις μεθόδους ταχτικής των δύο καταπιεστικών μηχανισμών που παρουσιάζονται είτε με τη μορφή των πολυεθνικών και των εγγάθετων «ανεξάρτητων» κυβερνήσεων είναι γεγονός. Ο νεοϊμπεριαλισμός και ο μεταποικισμός συνεχίζουν με την ίδια ένταση αλλά σε διαφορετικά επίπεδα την ίδια έκμεταλλεση.

ΠΗΓΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Όλοκληρο το οικοδόμημα του 'Αμερικάνικου και του Εύρωπαϊκού νεοϊμπεριαλισμού, βασίζεται από τη μια πάνω στην χυδαία και άπροκαλυπτη έκμεταλλεση των πηγών πρώτων υλών των χωρών του τρίτου κόσμου αναπτυσσομένων χωρών γενικά, που τις εξασφαλίζουν, με το σύστημα των μονοπωλίων σε εξευτελιστικές τιμές και τις ε-

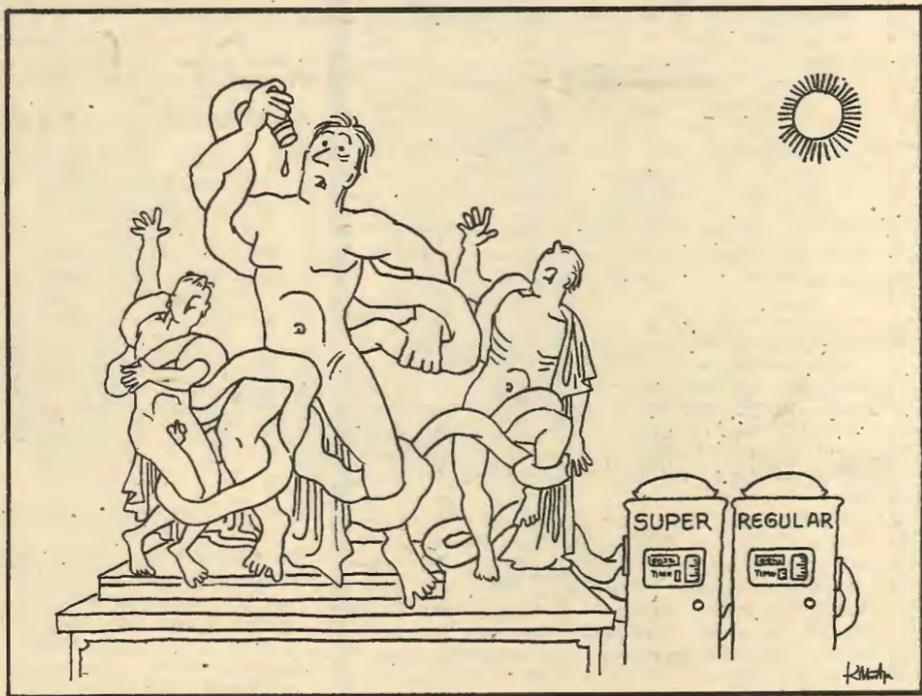
παπροσφέρουν με τη μορφή βιομηχανικών και άλλων προϊόντων σε υπερβολικά αυξημένες τιμές και από την άλλη, στή χρησιμοποίηση των οικονομικών ολιγαρχιών, των χωρών αυτών, τις οποίες δένουν μαζί τους οικονομικά. Σε περιπτώσεις που μια χώρα παρουσιάζει τάσεις άποικιστικές δεν διαστέλνουν να επέμβουν άπροσχημάτιστα οι ίδιοι — 'Αγιος Δομίνκος, Κούβα, Βιενάμ κ.λπ. — είτε να χρησιμοποιήσουν τον στρατιωτικό μηχανισμό της χώρας που είναι σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις οργανό τους — 'Ελλάδα, Χίλη κ.λπ.

Από τις άρχές της δεκαετίας 1960 — 1970 ο 'Ερνέστο Γκεβάρα διαπίστωσε με επιστημονική ακρίβεια τις τάσεις του Νεοϊμπεριαλισμού. Βαθύς γνώστης της Λατινοαμερικάνικης πραγματικότητας, ο Τσέ και άσως μελετητής της Σοσιαλιστικής ιδεολογίας, είδε, σωστά, μέσα στις χώρες του τρίτου κόσμου τις δυνάμεις εκείνες που θα συντριβαν έξ ολοκλήρου και για πάντα ολοκληρο το ιμπεριαλιστικό οικοδόμημα, με συνέπεια ή πτώση του καταπιεστικού συστήματος και μέσα στις ίδιες τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις.

Η γνωστή θέση του Τσέ Γκεβάρα «Να δημιουργήσουμε τρία και τέσσερα και πέντε Βιενάμ» Στις άρχές πάρθηκε σαν ερωματική ούτοπία άκόμα και από τους μελετητές του Σοσιαλισμού. Σήμερα, όμως, ή ενεργειακή κρίση, άσχετα με τις ιδεολογικές τάσεις των πετρελαιοπαραγωγών 'Αραβικών χωρών, επιβεβαιώνει τη θέση του Τσέ άπόλυτα. Θέση που προβάλλει σαν επιταχτική αναγκαίοτητα και σαν ή πιό σωστή μέθοδος δράσης και ταχτικής των χωρών του τρίτου κόσμου.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Τί είναι ή ενεργειακή κρί-

(Του Κώστα Μητρόπουλου)

ση και ποιές επιπτώσεις έχει και θά έχη ή συνέχιση της μέσα στις ιμπεριαλιστικές χώρες; Δεν μας ενδιαφέρει ή προϊστορία του προβλήματος. Η ουσία τοποθετείται μπροστά μας γυμνή και ξεκάθαρη σαν κρύσταλλο. Η περικοπή της προμήθειας πετρελαίων από τις 'Αραβικές χώρες, προς τις αναπτυσσόμενες χώρες του Δυτικού κόσμου, δεν ήταν τόσο, μια στρατηγική μέθοδος ταχτικής με συγκεκριμένο στόχο τήν συντριβή του ιμπεριαλισμού, όσο μια λύση ανάγκης, ένας έκτακτος άποικισμός άπες και οι ίδιοι οι ιμπεριαλιστές. Δεν μας ενδιαφέρουν τόσο άκόμα και τα κίνητρα προς αυτή τήν κατεύθυνση, άφείλουμε όμως να κάνουμε μια διαπίστωση. Οι περισσότερες από τις άραβικές χώρες που παράγουν πετρέλαιο, κυβερνώνται από αντιδραστικά και ως επί το πλείστον από φιλοαμερικανικά καθεστώτα. Οι λόγοι που εξαναγκάσαν αυτά τα καθεστώτα να δεχτούν τήν άπόφαση

για τήν περικοπή της προμήθειας πετρελαίων, δεν ήταν ή προώθηση της 'Αραβικής ύποθεσης αλλά ο φόβος της λαϊκής αντίδρασης και πιθανότατα μιας λαϊκής επανάστασης, σε περίπτωση άρνησης και ή αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών, που θά προκαλούσε μια τέτοια κρίση. Μια αύξηση που άπωσδήποτε δεν θά επανερχόταν στα παλιά της σταθμά, με το τέλειωμα της κρίσης. Αναμφισβήτητο το νέο στοιχείο (στή πράξη πιά) που παρατηρείται σ' ολοκληρη τη διαδικασία του άγώνα των 'Αράβων και που μπορεί να άποτελέση μέθοδο ταχτικής και άλλων άγωνιζομένων λαών, είναι ή χρησιμοποίηση μιας πρώτης ύλης — άπως είναι το πετρέλαιο — σαν πολιτικού άπλου στα χέρια των μικρών ενάντια στους μεγάλους. Δεν μας διακατέχουν ρομαντικές τάσεις, ξέρουμε και τις δυσκολίες και το ανεφάρμοστο σε όρισμένες περιπτώσεις μιας τέτοιας μεθόδου. Κάνουμε

μόνο μια διαπίστωση και άπρενοούμε τις πιθανότητες έφασμογής της, σε άλλες ή παρόμοιες περιπτώσεις, σύμφωνα πάντα με τις συνθήκες που επικρατούν στή δοσμένη περίπτυση και χώρα.

ΕΠΙΠΤΩΣΗ, ΟΞΥΝΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ

Σ' αυτή τήν περίπτωση — των 'Αράβων — έλέπουμε ξεκάθαρα τις συνέπειες. Όλοκληρο το ιμπεριαλιστικό οικοδόμημα κλονίζεται επικίνδυνα, ή οικονομία των άνεπτυγμένων χωρών της Δύσης καταρρέει, οι βιομηχανικοί κολλασσοί τρέμουν μπροστά στή επικείμενη κατάρρευση, οι επικοινωνίες μπλοκάρονται καταστροφικά. Η συνέχιση της ενεργειακής κρίσης δεν μπορεί άπωσδήποτε να είναι, από μόνη της, και το μοναδικό αίτιο της μελλοντικής ιμπερια-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Είς τήν 2αν σελίδα

Ημερολόγιο

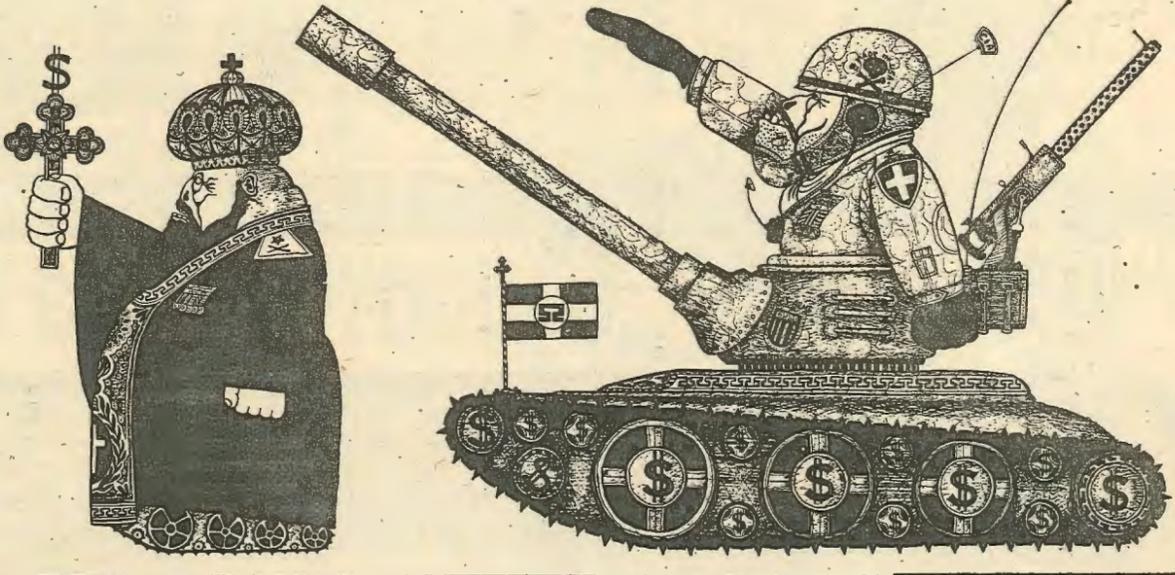
● Με άνατιναξη του μεγαλύτερου συγκροτήματος πετρελαιοδεξαμενών στο Νότιο Βιετνάμ και με ανέλεπτο βομβαρδισμό πόλεων που βρίσκονται στην κατοχή των Βιετκόγκ συνεχίζεται ο πόλεμος του Βιετνάμ. Γιατί είτε το θέλουμε είτε όχι πρόκειται για συνέχιση του πολέμου και ως καμαρώνει με το βραβείο Νάμπελ Ειρήνης ο Κίσιινγκερ. Ειρήνη δεν μπορεί να υπάρξει όσο στην άρχη βρίσκεται μία στρατοκρατική καταπιεστική «κυβέρνηση». Ο λαός του Βιετνάμ δεν είναι λαός που μπορεί να εκβιαστεί. Ούτε η άμεση Αμερικανική προσπάθεια μπόρεσε να καταβάλει τον αγώνα του ούτε η έμμεση θα μπόρεσει. Στη γειτονική Κομποτία οι λαϊκές δυνάμεις προχωρούν σταθερά προς την πλήρη απελευθέρωση. Στο Λάος η κατάσταση φαίνεται να καλυτερεύει συνεχώς. Στη Θαϊλάνδη, το μόνο «σταθερό» μέρος για τους Αμερικανούς είχαμε τη φοιτητική αναταραχή (τάνκς, νεκροί, αλλαγή κυβέρνησης). Στο Βιετνάμ η νίκη βρίσκεται πολύ κοντά. Όλη η περιοχή πάει να ξεκαθαριστεί από την Αμερικανική κυριαρχία. Ο Δρόμος: οι Αγώνες του λαού, ενάντια σε κάθε μορφή εκμετάλλευσης.

● Ο Ισραήλ εξακολουθεί να κωλυσιεργεί σχετικά με τις συνομιλίες για άσπαχρηση από τα άραβικά έδάφη. Αφού μία — μία οι δικαιολογίες εξαφανίζονται κατέληξαν τώρα στο θέμα των αιχμαλώτων πολέμου που κρατά η Συρία. Ο σκοπός είναι γνωστός: όσο παραπάνω καθυστερεί η άσπαχρηση τόσο έλπιζει πένε θα κοπήσει για πάντα τις κατακτήσεις του. Δε φαίνεται να έχουν καταλάβει οι Ισραηλίτες το μήνυμα του πολέμου: "Όσο καθυστερεί μία δίκαιη λύση του προβλήματος τόσο γίνεται πιο δύσκολο πώς η λύση αυτή θα προέλθει βίαια. Για να χρησιμοποιήσουμε μία παλιά φράση, οι Άραβες μπορούν να αντέξουν το χάσιμο πολλών πολέμων, ο Ισραήλ δεν μπορεί ν' αντέξει το χάσιμο ούτε ενός. Όσο και να βασίζονται στην υποστήριξη της Αμερικής είναι βέβαιο πώς άργά ή γρήγορα η επίθεσή του Άραβικού δικαίου θα γίνει γεγονός.

● Η ένεργειακή κρίση στη Δύση άποτελεί υπενθύμιση της έξαρτησης των ανεπτυγμένων χωρών από τ.ε. ύποανάπτυκτες. Έχουμε πια ένα θετικό παράδειγμα πώς καμιά χώρα, ούτε άκόμα κι' αυτή η Αμερική δεν είναι άδρωτη σε μία νόμιμη έπιθεση του τρίτου κόσμου. Κανείς δεν μπορεί λογικά ν' άρνηθί το δικαίωμα μίας χώρας να μη πουλήσει τον πλούτο της σε μία άλλη. Οι Άραβες άποφάσισαν σήμερα να σταματήσουν να δίνουν πετρέλαιο σε χώρες έχθρικές. Κα ιθόως παράλογο να εξακολουθήσουν να βλέπουν τη βιομηχανία που κινείται με αυτό το πετρέλαιο να προμηθεύει τον Ισραήλ με όπλα χωρίς ν' άντιδράσουν. Όμως ίσως η περίπτωση του πετρελαίου να σημάη μία γενικότερη άλλαγή στις σχέσεις ανεπτυγμένων και ύποανάπτυκτων χωρών. Αν καταφέρει ο τρίτος κόσμος μία κοινή πολιτική, αν υπάρξει μία, πραγματική συνεργασία ανάμεσα στους άδελφικούς, τότε σύντομα θα άνατείλουν καλύτερες μέρες για τις φτωχές χώρες. Η άπομύζηση των πρώτων ύλων με όρους που καθορίζονται από τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις πρέπει να σταματήσει. Άλλοιώς το χάσμα ανάμεσα σε φτωχές και πλούσιες χώρες θα μεγαλώνει.

● ΑΠΟ ΜΙΑ άλλη σκοπιά η ένεργειακή κρίση γίνεται άφορμή για το εγύμνωμα της καπιταλιστικής κοινωνίας. Η άπόλυση των έένων εργατών στη Δ. Γερμανία είναι το πρώτο βήμα σε μία σειρά άντιεργατικές ένεργειες που άναγκαστικά θ' άκολουθήσουν έφόσον θα συνεχιστεί η κρίση. Μέχρι σήμερα η Δύση κατάφερνε να δίνει ένα κομμάτι από την άπομύζηση έένων χωρών και στην εργατική τάξη. Έτσι δεν είχαμε πολλά λαϊκά έξοδάματα. Όμως ποτέ δεν έπαψε η εργατική τάξη ν' άποτελεί την πρώτη τάξη που θα ύποφέρει το χτύπημα μίας κρίσης. Όλες οι εργατικές κατακτήσεις βρίσκονται σήμερα ύπο άπειλή. Άκόμα και στην Άγγλία η Κυβέρνηση προτίθεται να πάρει έκτακτες έξουσίες για να σπάσει το μοιχοτάρισμα των ύπερπρωτών από τους Μεταλλωρύχους και τους Σιδηροδρομικούς. Αυτές οι έξουσίες θα ζητηθούν από το κοινοβούλιο όπου την πλειοψηφία έχει η κυβέρνηση και το όποιο κατά πάσαν βεβαιότητα δεν άντιπροσωπεύει σήμερα ούτε τη ψήφο του λαού. Όσο για τις συνδικαλιστικές όργανώσεις θα παραμεριστούν με «νόμιμα» μέσα. Ούδεν κακόν άμικτες καλαύ: το κτύπημα της κρίσης ίσως να σημάη και την άρχη της πτώσης του καπιταλισμού. Όπως άδύποτε θα σημάη την ένταση της εργατικής πάλης.

● ΟΣΟΙ πιστέψαμε πώς δεν θα γίνουν άνακρίσεις για τις συγκρούσεις στο Πανεπιστήμιο και ότι δεν θα έπιρριφθούν εύθινες για το μακελειό, γελαστήκαμε. Κα ιόνάκριση έγινε και πόρισμα άηγες και εύθινες έδόθηκαν. Με μία διαφορά: οι άνακρίσεις έγιναν από την ΕΣΑ και το πόρισμα λέει πώς την εύθύνη την φέρουν οι Κενελλόπουλος — Ζιγής — Μαύρος — Άνδρέας Παναδρέου — ΠΑΚ — Κομμουνιστές — άναρχικοί και όλοι γενικά έκτός από την άστυνομία, τα στρατά και τη δικτατορία. Το πιο καθορό είναι πώς καμιά εύθύνη δεν φέρει η άνατραπέισα «κυβέρνηση» έκτός από το ότι δεν φάνηκε πιο σκληρή και περιοριστική σε άνομιμακτητή έπέμβαση (όηλ. μόνο δώδεκα, έπίσημα, νεκρούς): Άλλά το «πόρισμα» άς άποτελέσει διδάγμα για τους άγιάτρεφτους ασιόδοξους που φωνάζουν για «πίστωση χρόνου» σε κάθε κοινούργιο σχήμα της δικτατορίας. Τα στρατιωτικά προέκιοήματα ποτέ δεν άδηγεί στη Δημοκρατία, όταν έπιπλέον είναι ξενοκίνητα. Μόνο ο συνεχής λαϊκός άγώνας σε όλες τις δυνατές μορφές μπορεί ν' άποτελέσει μία βασική έλπιδα για την πραγματική λαϊκή κυριαρχία.

ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΡΑΒΙΚΟΣ «ΕΚΒΙΑΣΜΟΣ»

● Η καπιταλιστική κατάρρευση. Αυτό που καθημερινά προκαλεί, είναι το δόγμα όλο σε μεγαλύτερο βαθμό, των καινικών άντιφάσεων στο έσωτερικό των ιμπεριαλιστικών κρατών και τήν ζύπνημα όλο και περισσοτέρων στραμάτων της εργατικής τάξης μέσα στις χώρες τους. Όξύνη άκόμα και τήν συνέχιση του συστήματος. Η άντίφαση είναι κύριο χαρακτηριστικό του καπιταλιστικού ιμπεριαλισμού, καμιά προσπάθεια άμβλυνσης τών άντιφάσεων δεν μπορεί να τον σώσει από τήν τελική άταστροφή, γιατί η άντίφαση είναι το οικόδομημα μίας σαθρής κοινωνικοοικονομικής ύξης. Μόνο η άντικατάσταση της βάσης με μία άλλη του να μην περιέχει μέσα της την άντίφαση μπορεί να οδηγήσει σε ένα σωστό και έλοκληρωμένο

Δέν ύπάρχει δύναμη ν' άνοκόψη αυτή τη θύελλα της λαϊκής πορείας που ξεσηκώνει με το μήνυμα της ή δημοκρατική πρωτοπορία της Ε.Δ.Ε.Κ. Γιατί ζυπνημένος ο λαός μας δεν είναι νοητό ν' άνην ούτε ένα βήμα προς τα πίσω. Γιατί η Ε.Δ.Ε.Κ. δεν είναι ή πορεία προς τον λαό όπως έχει χαρακτηριστεί, άλλ' ή πορεία του ίδιου του λαού. Γιατί το κίνημά μας με σύννεξη άλλά και με παλληκαρία ύλοποιεί τις προσδοκίες του λαού μας, γιατί το κίνημα μας στέκει, στον τίμιο άγώνα της έθνικής πάλης και της άνένδοτης κι' άσυμβίβαστης κοινωνικής άλλαγής.

● έπικόδομημα Μία σωστή κοινωνική διάθρωση, που θα είναι το άποτέλεσμα της άσίγαστης πάλης των καταπιεζόμενων ενάντια στους καταπιεστές, που θα είναι το άποτέλεσμα του άσίγαστου έθνικοαπελευθερωτικού άγώνα των καταπιεζόμενων έθνών ενάντια στον παγκόσμιο ιμπεριαλισμό.

Νά γιατί πρέπει να στήσουμε τρία και τέσσερα και πέντε Βιετνάμ, όχι γιατί πιστεύουμε στον θεό του πολέμου, ούτε γιατί τρέφουμε κανένα ιδιαίτερο μίσος ενάντια σε όποιονδήποτε λαό. Άλλά γιατί πιστεύουμε στην ισότητα και τήν έλευθερία, γιατί πιστεύουμε ότι ο άνθρωπος πρέπει να γίνη — και θα γίνη — διαφώνευτης της μοίρας του και της δουλιάς του, γιατί πιστεύουμε ότι οι λαοί πρέπει να γίνουν — και θα γίνουν — κύριοι των πλουτο-

● Η «Σοσιαλιστική Έκφραση» εκδίδεται κάθε 15 μέρες από συντακτική έπιτροπή και άφράζει την έπίσημη γραμμή της Σοσιαλιστικής Νεολαίας (ΕΑΕΝ), Τ.Κ. 1064 Λευκωσία, Κύπρος. Η «Σοσιαλιστική Έκφραση» κυκλοφορεί κάθε δεύτερη Παρασκευή σαν ένσωματωμένο φύλλο της έφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ». Ένυπόγραφες συνεργασίες δεν εκφράζουν κατ' άνάγκη άπόψεις της Σ.Ν.—ΕΑΕΝ.

Δέν ύπάρχει θάνατος για τον άγωνιστή της λευτερίας. Όποιος πεθαίνει για τον λαό, ξαναγεννιέται χίλιες φορές. Κι' αν είναι να πεθάνη κανείς για τήν λευτεριά άξίζει νάχη χίλιες ζωές.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ ΕΠΑΦΗ

Φίλοι μου, Χωρίς περιστροφές και μεγάλες κουβέντες. Θλιβερή ή διαπίστωση. Η Ελλάδα σήμερα, ύστερα από τόσο αίμα, βρίσκεται άκόμα στα χέρια των στρατοκρατών. Ο λαός άγωνίστηκε, ο στρατός ξενακέρδισε. Κι' άναθιμόμαστε, ταξιδεύοντας μετροφυλλούντες τον χρόνο. Από το 1967 μέχρι το '73 ή Ελλάδα γνώρισε τήν δικτατορία του Παπαδόπουλου. Ο λαός άγωνίστηκε. Από το 1956 μέχρι το '61 έζησε αυτή ή χώρα τον εφιάλητη της δικτατορίας της Δεξιάς (φόνος — τρομοκρατία των ΤΕΑ, Τάγματα Έθνικής δής-θεν Αοφάλειας, Όργανώσεις πορακρατικές σαν τήν «Καρφήσσα», συνωμοσίες σαν τήν «Ασπίδα», τήν όργανωση ΕΚΟΦ, μία φασιστική δηλ. φοιτητική όργανωση με πληρωμένους ένοπλους τραμπούκους φοιτητές και μη, στην όποια συμμετείχαν και Κύπριοι κ.λ.π.). Η Ελλάδα, άκόμα, το 1940 είχε γιομίσει δοσίλογους και προδότες ήγετίσκους. Κι' άκόμα από το 1936—40 πέρασε τήν εξανθρωπτική δικτατορία του Μεταξά. Κι' αν άκόμα πόμε και λίγο πιο πίσω θα βρούμε Κονδύληδες, βασιληάδες σαν τον Γεώργιο πούφερε τον Μεταξά, Πάγκαλους, όλοι τους ξενοδόουλοι κι' αίστασθαμμένοι με αίμα έλληνικό. Αυτούς όλους ο λαός τους πολέμησε και έδινε το αίμα του για λαϊκή κυριαρχία. Ο λαός πάντα άγωνιζόταν, άλλά κέρδιζαν αυτού του είδους οι άνθρωποι. Γιατί;

Διότι, ύστερα από τόσοι και τόσοι άγώνες του λαού για τα δίκαια του, στις πλατείες άναπαύονται, ντυμέτα ό άνθρωποι, για τήν νίκη του ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ και τήν έλοκλήρωση του ΑΝΘΡΩΠΟΥ. Έμεις θα άγωνιστούμε ενάντια σε κάθε καταπίεση, ενάντια σε κάθε φραγμό, για ένα κόσμο χωρίς άσπορα, χωρίς προκαταλήψεις, χωρίς φυλετικούς ή θρησκευτικούς διαχρισμούς. Έχθρός μας είναι παντού και πάντα ο καπιταλισμός και ο ιμπεριαλισμός. Φίλος μας θα είναι παντού και πάντα ο άνθρωπος, για τήν νίκη του ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ και τήν έλοκλήρωση του ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Διότι, ύστερα από τόσοι και τόσοι άγώνες του λαού για τα δίκαια του, στις πλατείες άναπαύονται, ντυμέτα ό άνθρωποι, για τήν νίκη του ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ και τήν έλοκλήρωση του ΑΝΘΡΩΠΟΥ. Έμεις θα άγωνιστούμε ενάντια σε κάθε καταπίεση, ενάντια σε κάθε φραγμό, για ένα κόσμο χωρίς άσπορα, χωρίς προκαταλήψεις, χωρίς φυλετικούς ή θρησκευτικούς διαχρισμούς. Έχθρός μας είναι παντού και πάντα ο καπιταλισμός και ο ιμπεριαλισμός. Φίλος μας θα είναι παντού και πάντα ο άνθρωπος, για τήν νίκη του ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ και τήν έλοκλήρωση του ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Φίλοι είπα τήν γνώμη μου. Γειά σας.

ΦΡΥΔΑΣ

Η μεταπολεμική Ελλάδα

Μυστικές συμφωνίες και παζαρέματα

Πρόφατα είναι ακόμα τα ιστορικά γεγονότα των μεταπολεμικών χρόνων και πολλές πτυχές τους παραμένουν ως σήμερα άγνωστες, για να μπορούμε με δεβδιότητα να τα εκτιμήσουμε σωστά. Ωστόσο το υλικό που έχουμε στα χέρια μας αυτή τη στιγμή, όσο περιορισμένο κι αν είναι, μας δίνει τη δυνατότητα να διαπιστώσουμε ορισμένα βασικά φαινόμενα και κάποιες κύριες γραμμές, που χαρακτηρίζουν την περίοδο αυτή και φωτίζουν τις αιτίες και τις τάσεις των πολιτικών εξελίξεων στη χώρα μας, ιδιαίτερα της πολιτείας του Θρόνου.

Έξω από κάθε αμφιβολία, ότι η μοίρα της μεταπολεμικής Ελλάδας προσδιορίστηκε από τη μυστική συμφωνία ανάμεσα στον Τσώρτσιλ και το Στάλιν στο τέλος του πολέμου, συμφωνία, η μάλλον μοιραία, που καθόρισε τη θέση της χώρας στην σφαίρα επιρροής της Μεγ. Βρετανίας, δηλαδή του δυτικού στρατοπέδου. Αφήνουμε πώς ή μοιραία αυτή έγινε με το πνεύμα των βοσκών, χωρίς να ρωτηθούν τα πρόβατα. Εκεί που ενδιαφέρει τώρα, είναι ότι η στροφή της πολιτικής εξέλιξης στην Ελλάδα μετά την απελευθέρωση του 1944 αποτελεί άμεση συνέπεια του παζαρέματος αυτού, που μπορεί να θεωρηθεί σαν ένας σοβαρότατος ανασταλτικός παράγοντας της οικονομικής και κοινωνικής απελευθέρωσης της Ελλάδας. Το έργο αυτό της αναστολής το ανέλαβαν πρόθυμα οι αντιλαϊκές δυνάμεις, που άμεσα μετά την απελευθέρωση έτρεξαν να πιάσουν θέση μάχης στο πολιτικό πεδίο.

Οι τρεις κυρίαρχες δυνάμεις

Ο Έλβετος κοινωνιολόγος Ζάν Μενώ (στο δίβλο του «Οι πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα» παρατηρεί, ότι από το 1946 και πέρα τρεις είναι οι κύριες παράγοντες, που άκρως κυριαρχική (Ντομιναντέ) επίδραση πάνω στην ελληνική πολιτική ζωή: α) οι εξωκοινοβουλευτικές δυνάμεις της δημόσιας ζωής (Στέμμα και Στρατός), β) η ολιγαρχία του κεφαλαίου (χρηματιστηριακός και διοικητικός καπιταλισμός), και γ) οι ξένες δυνάμεις, ιδιαίτερα των Ηνωμένων Πολιτειών όπου με τρόπο σταθερό έχουν επέμβει τόσο στο πολιτικό όσο και στο οικονομικό πεδίο. Στις δυνάμεις προσθέτει και άλλες ομάδες, που σε μικρότερο βαθμό «είναι ικανές να ασκήσουν επιρροή στα διαδύματα των επίσημων πολιτικών αρχών», η Εκκλησία, η διοικητική γραφειοκρατία, το συνδικαλιστικό κίνημα και η αγροτιά.

Είναι φανερό, ότι οι Άγγλοι θέλησαν να ξαναφέρουν το βασίλειο, για να έχουν μία εγγύηση, ότι η χώρα θα έμεινε σταθερή στην παράταξη όπου την είχαν τάξει. Άλλα για να σταθεί, ο θρόνος έπρεπε να στηριχτεί στα παλιά φιλομοναρχικά στοιχεία και γενικά στη συντήρηση, που είχε πάθει πανικό μπροστά στην προοπτική που παλιά άσπικου καθιστώτος. Ο στρατός, που στο διάστημα της μεταξικής δικτατορίας και αργότερα στη Μέση Ανατολή υποβλήθηκε σε συστηματικές εκκαθαρίσεις, αποτέλεσε το άλλο εσωτερικό στήριγμα.

Από την μελέτη του κ. Α. Μεμβρινού η «βασιλεία στην Ελλάδα»

Η ανασύνταξη της Δεξιάς

Έχοντας αυτά υπόψη, δε δυσκολευόμαστε να εξηγήσουμε τη βασική ανασύνταξη της Δεξιάς, που ήθελε με κάθε τρόπο να ξανακερδίσει το χαμένο έδαφος. Μόνο που, κοντόφθαλμη και μικρόψυχη καθώς είναι από γεννησιμιού της, αντί να ακολουθήσει το δρόμο της νομιμότητας, έγκαινιωσε την παλιά, δοκιμασμένη μέθοδο της βίας και του διχασμού. Η αντίθεση αυτή αποτελεί άμεση συνέπεια της δράσης των περιθώρων εταγμένων ασφαλείας στο διάστημα της Κατοχής. Αντικειμενικός σκοπός, η συντριβή όχι μόνο του ΕΑΜ και των κομμουνιστών, παρά γενικά των δημοκρατικών δυνάμεων. Είναι τα χρόνια που ο δοσιλογισμός, αντί για τιμωρία, παίρνει άφεση αμαρτιών, ντύεται το μανδύα της εθνικοφροσύνης και οδηγεί το λαό στο βάραθρο του εμφύλιου πολέμου (1947-49). Στην πραγματικότητα δε δρισκώμαστε μπροστά σε ένα φαινόμενο με διεθνικές διαστάσεις, του «νεοφασισμού», που ετοιμάζεται για δράση, και στή ρημαγμένη Ελλάδα βρσκει πρό-

ολιγαρχίας συνταυτίστηκαν με την πολιτική των συμμαχών στην περιοχή αυτή της Ευρώπης και η Ελλάδα βρσκει στο άρμα της Άτλαντικής Συμμαχίας (Ν.Α.Τ. Ο).

Παύλος - Φρειδερίκη Καραμανλής

Ο συνασπισμός των δυνάμεων αυτών οδηγεί με γοργό ρυθμό στην ολοκαίτη αδιόσταχη παρακαρραξή της πολιτικής και κοινωνικής μας ζωής, ένα ζοφερό φαινόμενο που κορυφώνεται στα χρόνια της βασιλείας του Παύλου Α', αδελφού του Γεώργιου, και της γυναικάς του Φρειδερίκας. Ο Παύλος μπορεί τώρα να στηρίζεται με εμπιστοσύνη στο στρατό. Η απόφαση του στρατάρχη Παπάγου να πολιτευτεί (1951) πρέπει να θεωρηθεί σαν προσπάθεια της Δεξιάς και του Θρόνου να σταθεροποιήσουν τη θέση τους με την εύλογία των Αμερικανών, που θέλουν πρόσωπα αξία της εμπιστοσύνης τους και πολιτική σταθερότητα. Μετά το θάνατο του Παπάγου (Οκτ. 1955) η βασιλική θέληση με την υποστήριξη του στρατού και την έγκριση των Αμε-

ροών ολομέτωπη έκστρατεια υποδούλωσης και διαφθοράς του ελληνικού λαού. Αφήνουμε πώς η ανοικοδόμηση της χώρας είχε γίνει μέσο πλουτισμού ολίγων ανθρώπων. «Είναι αμφίβολο — γράφει ο Μενώ — αν με τη σημερινή κοινωνική και οικονομική διάρθρωση της Ελλάδας και ακόμα με τη διεθνή κατάσταση του κομμουνισμού οι ηγέτες της ΕΡΕ μπόρεσαν σ' αλήθεια να πιστέψουν στην αμεσότητα ή απλώς στην παρουσία κομμουνιστικού κίνδυνου στη χώρα. Όμως ο αντικομμουνισμός είναι μια άνετη σημαία, που σκεπάει κάθε είδος εμπόρευμα: ειδικά τη θέληση να εμποδιστεί η ανάπτυξη ενός γνήσιου συνδικαλισμού εργατών, που η δράση του ενδεχόμενα θα βελτίωνε το ήθικό και υλικό επίπεδο της εργατικής τάξης».

Εκτός από την αντικομμουνιστική ύστερία, πρέπει να σημειώσουμε και άλλα δύο βασικά γνωρίσματα της καραμανλικής εποχής. Το πρώτο είναι η προσπάθεια του επιχειρηματικού κεφαλαίου να συνεργαστεί με την κρατική μηχανή, πετυχαίνοντας έτσι να την μεταλλάξει με το πνεύμα της

δερικής ανάπτυξης με φανερή πρόθεση να καλλιεργήσει τη συμπάθεια του λαού στο Θρόνο. Άλλα η πρόθεση κάλυψε και άλλες επιδιώξεις, σε τρόπο, που το Βασιλικό Ίδρυμα από ύπηρεσία διαφήμισης ή «δημοσίων σχέσεων» της Αύλης, όπως το αποκάλυψε ο Μενώ, έγινε μια περίεργη βασίλικη επιχείρηση, που ο λαός τη συντηρούσε με αναγκαστική φορολογία, αλλά που ποτέ δεν έδωσε λογαριασμό για τη διαχείριση των πόρων της. Δεν είναι άμαρτία να μιλήσουμε ανοιχτά για την άπληστη φιλοχρηματία της δυναστείας των Γκλύκσμπουργκ. Σύμφωνα με τη μαρτυρία άνωτέρων που γνώριζαν άμεσα και πράγματα, ο Γεώργιος Α' και η Αύλη «έχρηματίζοντο τότε εις το έν Αθήνας και Λονδίνω χρηματιστηρίων» και οι μεσίτες του χρηματιστηρίου άνεδοκατέβαιναν σκανδαλωδέστατα τας κλίμακας των ανακτόρων».

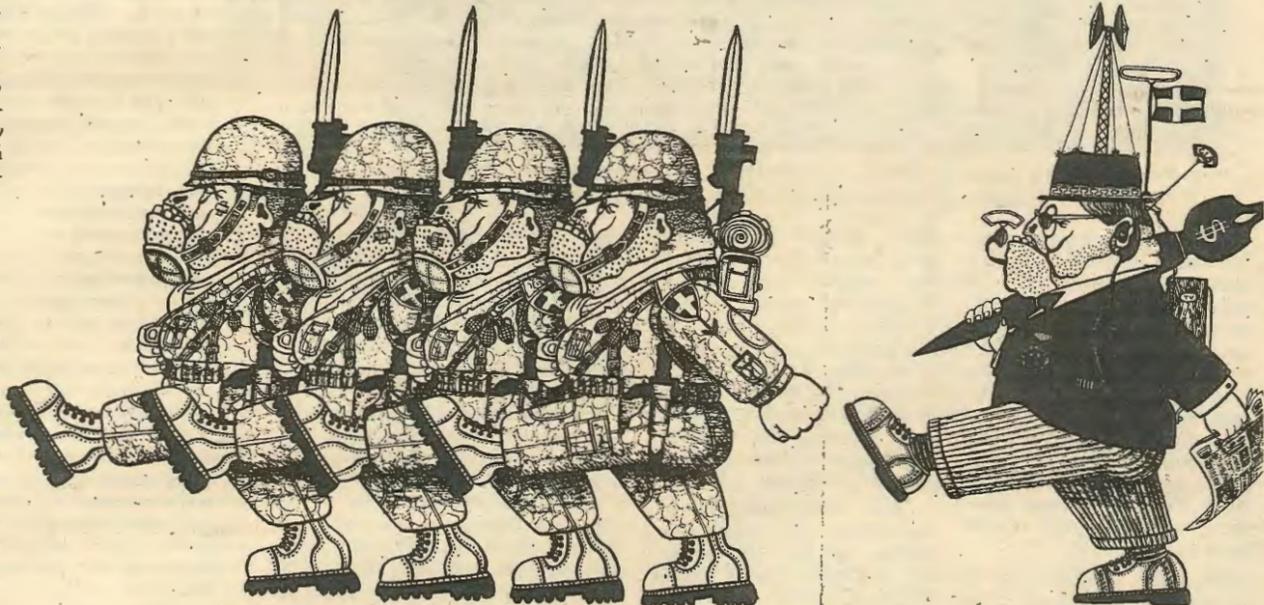
Η πρώτη ανοιχτή έκδήλωση της βασιλικής φιλοχρηματίας την εποχή αυτή στάθηκε η άστοχη άπαίτηση του παλατιού να προικοδοτηθεί από το Έλληνικό Δημόσιο ή πριγκήπια Σοφία με το ποσό των 300.000

κτορα και περίπτερα σε διάφορες περιοχές της χώρας, για να περιοριστούμε μόνο σ' αυτή την κατηγορία δώρων. Το καταπληκτικό είναι, ότι ένα άπ' αυτά τα περίπτερα, που δωρήθηκε από το Κράτος μυστικά, είναι ένα βυζαντινό εκκλησιαστικό μνημείο, ή μονή του Αστεριού, πάνω στον Υμηττό. Άλλα ως αρχαιολογικός θησαυρός, το ωραίο αυτό μνημείο ανήκει στο Έθνος και προστατεύεται από το Νόμο. Επομένως ή τελευταία αυτή δωρεά της κυβέρνησης του Καραμανλή πρέπει να θεωρηθεί σαν κλοπή, που ώστόσο ή βασιλική οικογένεια δε δίστασε να τη δεχτεί με ικανοποίηση κλεπταποδόχου.

Στο διάστημα του 1962 ή πολιτική κατάσταση είχε εξελιχτεί τόσο δυσάρεστα, ώστε το Κέντρο δε έπικεφαλής το Γ. Παπανδρέου αναγκάστηκε να διακόψει κάθε σχέση με το βασίλειο Παύλου, όσο καιρό αυτός άνεχόταν την κυβέρνηση Καραμανλή, που είχε βγει από τις πλαστές εκλογές του 1961. Με την πράξη αυτή, που ουσιαστικά ήταν προειδοποίηση, έγινε πιο πολύ συνείδηση, ότι ή άνωμαλή λειτουργία του πολιτεύματος ήταν κυρίως έργο του Θρόνου. Αυτός, με την άτελεύτητον συνέχισαν άθεμίτων συναλλαγών εντός των κόλπων της Ενωτικής ομφορόντων, είχε καταπατήσει τη συνταγματική νομιμότητα. Πραγματικά ο Παύλος είχε οργανώσει το «βασιλικό κόμμα» (που δεν πρέπει να ταυτιστεί με το πολιτικό κόμμα που τον υποστήριζε), κι είχε γίνει άνοιχτά άρχηγος φατριάς. Η βασιλεία βρσκόταν εκείνη την περίοδο πάνω άπ ένα ύφαιστο, ένωισαν τον κίνδυνο, κι ο Παύλος άναγκάστηκε να άπολύσει το «σιδερένιο» πρωθυπουργό του (Μάιος 1963). Η άπόλυση έγινε με την έγκριση της άμερικανικής πολιτικής, που εκείνη την εποχή βρσκότανε στα χέρια του Κένεντυ. Είναι σωστή ή παρατήρηση του Μενώ, ότι τον Καραμανλή τον έριξαν οι ίδιες δυνάμεις που τον είχαν φέρει στην έξουσία.

(Συνεχίζεται)

● Παρακαλούμε τον συν. Μεμβρινό να μας συγχωρέσει, που λόγω τεχνικών δυσκολιών δεν έγινε κατορθωτό να δημοσιευτεί το άπόσπασμά του, με το μονοτονικό σύστημα.

σοφορο έδαφος και πρόθυμους συνεργάτες — Δεξιά, Στέμμα, πλουτοκρατία, στρατοκράτες, πνευματική ή γερσία, άνώτερος κλήρος. Ένα γεγονός άποφασιστικής σημασίας στάθηκε ή άδυναμία της Άγγλίας να έκπληρώσει τις ύποχρεώσεις, που είχε αναλάβει στον ελληνικό και τούρκικο χώρο, πράγμα, που την άνάγκασε να παραδώσει τη χώρα μας στη «φροντίδα» των Ηνωμένων Πολιτειών της Άμερικής. Ο Θρόνος δέχτηκε το νέο προστάτη, χωρίς μ' αυτό να χάσει και το ένδιαφέρο του παλιού. Οι Άμερικανοί, που σαν «δημοκράτες» στην άρχή δεν είχαν δει με συμπάθεια την άπιστροφή του βασιλιά, άλλαξαν γνώμη, άφου το Στέμμα δέχτηκε να ύπηρετήσει την πολιτική τους. Με το δόγμα του Τρούμαν (1947) ή άμερικανική βοήθεια έσωσε, βέβαια, την Ελλάδα μέσα άπό τα άρείπια του πολέμου, αλλά δεν άργησε να τη μεταβάλει σε οικονομική άποικία. Τα συμφέροντα της ελληνικής οικονομικής

ρικανών, άνεβάζει άπό την άφάνεια, χωρίς τη λαϊκή ψήφο, τον Κωνσ. Καραμανλή, το πρόσωπο της εμπιστοσύνης της Ξαναγυρίζουμε στις στις προσωπικές κυβερνήσεις του Όθωνα και του Γεωργίου Α'. Άπό τη στιγμή αυτή εξασφαλίζεται ή περιθώρη «πολιτική σταθερότητα», που είχε άρχισει με την κυβέρνηση του Παπάγου και θα συνεχιστεί χάρη κυρίως στη στενή συνεργασία άνάμεσα στον άνώτατο άρχοντα και στην κυβέρνηση του. Την πολιτική τουτή σταθερότητα ή Καραμανλής έκμεταλλεύτηκε με την ικανότητα που τον χαρακτήριζε, και ξεγέλασε για πολύ καιρό την κοινή γνώμη στο έξωτερικό. Πραγματικά ή περίοδος αυτή είναι ή εποχή που το συνταγματικό πολίτευμα και οι έλευθερίες του λαού θρασυτάτα κουρελιάζονται στο όνομα της σωτηρίας άπό τον κίνδυνο του κομμουνισμού. Είναι ή εποχή που ή βασιλική ενοικιαρία, ή ολιγαρχική κακοήθεια και ή ξένη άρπαχτικότητα έπιχει-

κερδοσκοπίας. Το άλλο γνώρισμα είναι ή συνεργασία της κρατικής μηχανής — αλλά και του παλατιού — με τους ξένους πράκτορες, ιδιαίτερα της άμερικανικής ΚΥΠ. Δεν είναι ύπερβολή να τονιστεί, ότι ή όκταετία της καραμανλικής κυβέρνησης στάθηκε μια περίοδος πολιτικής βαρβαρότητας, όπου με την άνοχη του θρόνου κυριάρχησαν ή νοθεία των πολιτικών θεσμών, τα σκάνδαλα, οι παρακρατικές οργανώσεις και ή πρωτόφανη σπατάλη του δημοσίου χρήματος. Ο Καραμανλής άποδείχτηκε πρωτομάστορας της κατάπτωσης και όργανο ιδανικό στα χέρια του ντόπιου και ξένου κεφαλαίου, που συνεργάζονται έν άγαστη άρμονία, τέλος άπιδό ασύστολος ύπηρετής του Στέμματος, που δε δίστασε ούτε μπροστά στο πολιτικό έγκλημα (δολοφονία του βουλευτή Λαμπράκη).

Μέσα στο όργιο της άθλιότητας αυτής ή «κοινωνική» δράση της βασιλίσσας Φρει-

δολαρίων. Σα να μην έφτανε αυτό, την ίδια χρονιά (1962) ή ελληνικός λαός πληροφορήθηκε, ότι ή βασίλικη χορηγία αυξανόταν άπό 11,5 σε 17 εκατομμύρια δραχμές, και ή χορηγία του τότε Διάδοχου άπό 900.000 σε 2,5 εκατομμύρια το χρόνο. (Ο Πρόεδρος των Ένωμένων Πολιτειών λάβαινε τον ίδιο καιρό 135.000 δολάρια, δηλαδή μόνο 4.050.000 δραχμές).

Η κοινή άγανάχτηση έκδηλώθηκε με δριμύτητα άπό τον Τύπο, που κατηγόρησε την Αύλη, ότι είχε γίνει έκληθής, πληγή του δημοσίου προϋπολογισμού και του βαλτιού των φορολογουμένων, με την άκατάστατη προβολή συνεχώς νέων πολυδαπάνων «ιδεών» και έξωφρενικών αξιώσεων. Τότε άποκαλύφτηκε, ότι ή βασιλική οικογένεια έπιβάρυνε τον έθνικό προϋπολογισμό με βαρύτατα «χαριστικά» δηλαδή άνεπίτρεπτα και παράνομα, έξοδα, και ότι, άνάμεσα σ' άλλα, είχε λάβει άπό το Δημόσιο όχτώ άνά-

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ

Σε πρόσφατη έκδοση του Ρουμανικού Λόγοτεχνικού περιοδικού «Τριβunas» δημοσιεύτηκαν σε ρουμανική μετάφραση που έγινε άπό τον κ. Teohar Mihadsa, διάφορα ποιήματα του κ. Κύπρου Χρυσάνθη, με ειδικό εισαγωγικό σημείωμα για το έργο του. Τούτα τα ποιήματα είναι: «Επιλήχνια» ή Μεσογειαική Ωδή και ή Φοβέρας.

ση - κριτική - ξενη λογοτεχνία - ποίηση - κριτική - ξεν

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΚΟΥΒΑ

11 χρόνια μετά την επανάσταση

Η Κούβα 11 χρόνια τώρα ζει μία Επανάσταση. Είναι μία χώρα που ακόμα αγωνίζεται να ξεπεράσει μία ιστορία οικονομικού ιμπεριαλισμού και κοινωνικής καταπίεσης. Πριν το 1959 η Κούβα κατείχε την πρώτη θέση στον κόσμο στην εξαγωγή наркωτικών. Κουβανική Κουλτούρα, Κουβανική Τέχνη, δεν υπήρχε. (Η μόνη εξαίρεση ήταν η λαϊκή Κουλτούρα των Αφροκουβανών που τώρα ανθεί και υποστηρίζεται από το κράτος. Το Κουβανέζικο θέατρο άπετελετο από λίγους επαγγελματικούς θιάσους στην Αβάνα, που βασικά παρουσίαζαν Ευρωπαϊκές μιμητικές και απευθύνονταν στην μπουρζουαζία. Από το 1959 οι Κουβανοί ανέπτυξαν ένα έξοχο επαγγελματικό θέατρο, ένα τεράστιο ειλκρινές κοινό και Έρασιτεχνικό θέατρο σ' όλα τα Κοινωνικά Έπιπεδα - στα σχολεία, τα εργοστάσια, τις μικρές πόλεις τα νοσοκομεία, τις ομάδες συγκομιδής τεύτλων, τον στρατό κ.λ.π. Με λίγα λόγια η Επανάσταση βοήθησε στην αναγέννηση της Κουλτούρας. Κι' αυτή η αναγέννηση είναι ολοφάνερη και στο Κουβανέζικο θέατρο.

Οι Καλλιτέχνες της Κούβας, συγγραφείς, σκηνοθέτες ήθοιοι, σκηνογράφοι παίρνουν μισθό από το Κουβανικό Ίνστιτούτο Τέχνης (ΚΟΝΣΕΖΟ). Κύρια δουλειά του ΚΟΝΣΕΖΟ είναι να συντονίζει τις πολιτιστικές εκδηλώσεις σ' όλη τη χώρα. Να εγκρίνει ή να απορρίπτει προτεινόμενες εκδηλώσεις από καλλιτέχνες και συγγραφείς, να συλλέγει πληροφορίες για την ξένη κουλτούρα και να κρατά ενημέρους πάνω σ' αυτά τους Κουβανούς Καλλιτέχνες, να ελέγχει από άποψη εισητηρίων όλα τα θέματα σ' ολοκληρωτή χώρα και να διαχειρίζεται το κονδύλια, που η κυβέρνηση διαθέτει για τις τέχνες.

Παράλληλα με το Έπαγγελματικό θέατρο στην Κούβα άνθεται και το Έρασιτεχνικό. Σε όλα τα κοινωνικά επίπεδα υπάρχουν κατά περιφέρειες ντόπιοι θιάσοι, θιάσοι εργατών εργοστασίων,

Κολλεγίων, Πανεπιστημίων. Κάθε χρόνο οι θιάσοι αυτοί διαγωνίζονται ποιός θα δώσει άρτιότερη παράσταση. Κάθε χρόνο εμφανίζονται 2 - 4 περίπου νέοι Κουβανοί θεατρικοί συγγραφείς στα επαγγελματικά θέατρα. Οι νέοι συγγραφείς οργανώνουν Έρασιτεχνικές παραστάσεις στα επαγγελματικά θέατρα. Οι νέοι συγγραφείς οργανώνουν Έρασιτεχνικές παραστάσεις που με τη σειρά τους τους δίνουν την δυνατότητα να ανακαλυφθούν από επαγγελματικό θέατρο.

και τον καιρό και τα χρήματα να πάει στο θέατρο. Σε πολλά θέατρα ή εισόδος είναι έλεύθερη.

Το παλαιότερο και πιο φημισμένο Κουβανέζικο θέατρο είναι το ΘΕΑΤΡΟ ΕΣΤΟΥΝΤΙΟ. Οι ήθοιοι του ΕΣΤΟΥΝΤΙΟΣ έχουν καθημερινό φορτωμένο πρόγραμμα που άποσκοπεύει στη βελτίωση του ήθοιοιού σαν άτομου. Κάνουν σεμινάρια, δοκιμές, μελέτες. Δουλεύουν σαν καλλιτέχνες και σαν άνθρωποι. Πιστεύουν πως ο ήθοιοιός πρέπει να έχει αύξημένες εύ-

να χωριοθύν από την πολιτική.

Το ΤΕΡΓΚΕΡ ΜΟΥΝΤΟ, είναι ένα θέατρο άφιερωμένο σε μία παγκόσμιας κλίμακας σοσιαλιστική Επανάσταση και χρησιμεύει για να υποδαυλίσει την άφοσίωση του Κουβανικού λαού σ' αυτό το ιδεώδες.

Ένας άλλος θιάσος έχει αναλάβει την ευθύνη να άνεβάσει το πολιτιστικό επίπεδο του λαού. Βάση του θιάσου είναι το Έσκαμπραϊ.

Το Έσκαμπραϊ ήταν το θέατρο σκληρών μαχών κατά

«Η νύχτα των δολοφόνων» του Χοζέ Τριάντα, σε σκηνοθεσία του Φετερικό Τούλα.

Από τη Μόσχα ο συναγωνιστής Χριστάκης Πισίαρς, μας στέλνει ποιήματα του. Με μεγάλη χαρά και εύχαριστηση λαβαίνουμε και δημοσιεύουμε τέτοιες συνεργασίες. Σήμερα δημοσιεύουμε τα δύο πρώτα ποιήματα παρμένα από τη συλλογή του «ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΕΣ» που κυκλοφόρησε το καλοκαίρι.

Σας ξέρω

Σας ξέρω
δεν είναι ανάγκη να σουπθούμε
Σας ξέρω εδώ και χιλιάδες χρόνια
πιστέψτε με
Είστε έοσις
με τα μεγάλα λόγια
και τις πολυτελείς κηδείες
με τα ώραία κοστούμια
και τη πολλή θεατρικότητα
με τους τρόπους συμπεριφοράς
με το μεγάλο έμπόριο
Είστε έοσις
με τα λεπτά αισθήματα
που δολοφονείτε
που καπηλέεστε
που ρητορεύετε
την έλευθερία
την Δημοκρατία
των Άνθρωπιμό
Πιστέψτε με
σας ξέρω
Έσεις που άρέσκεσθε
στα άντιουλληπτικά
και στα έρωτικά ποιήματα
Έσεις που είσθε άριστα
θρησκευολόγοι
ποδοσφαιρολόγοι
πατριδολόγοι
που άποκρίνεστε με τους θεούς σας
θρήνοις επί νεκρών
που μισείτε ή δολοφονείτε τους ποιητές
Ναι,
πιστέψτε με
σας ξέρω
είσθε έοσις
που κάθε λεπτό
δολοφονείτε
δολοφονείτε
δολοφονείτε.

Άπεργησαν τ' αγάλματα

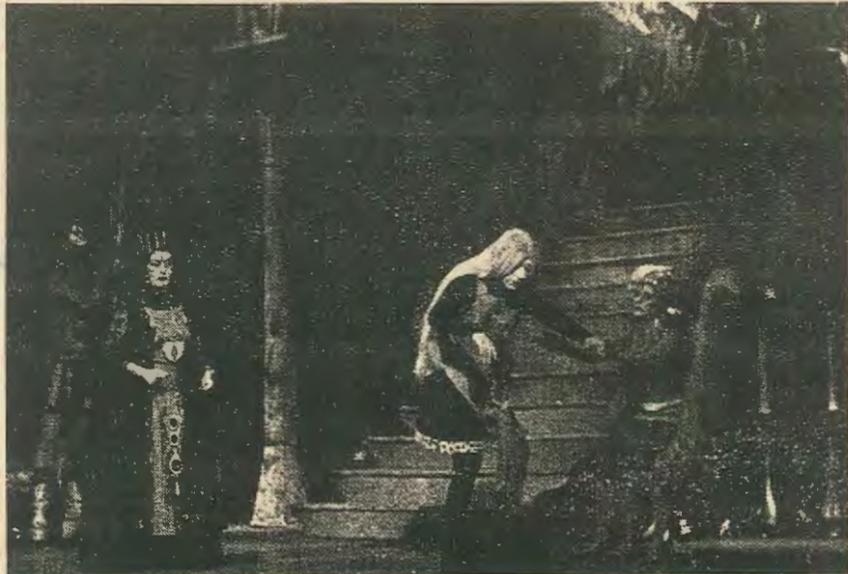
Μέσ' τα μουσειά άπεργησαν τ' αγάλματα
τ' αγάλματα τα μαστίγωσαν
τ' αγάλματα τα τύφλωσαν
τ' αγάλματα αίμορραγούν
τους εκλεψαν το όζυγνό
σε λίγο θα πεθάνουν.

Άπεργησαν τ' αγάλματα.
Κι εμείς;
Έμεις είμαστε οι άπεργοπάστες.
Άπεργησαν τ' αγάλματα.

Άπεργείστε άρχαιολόγοι
άπεργείστε έοσις
ύπουργέ παιδείας και πολιτισμού
άπεργείστε φοιτητές
άπεργείστε εργατές.

Τ' αγάλματα πεθαίνουν
άρνήθηκαν τα μουσειά μας
τους κώρους που κάναμε τόσες δολοφονίες
τους κώρους που βασανιστήκαμε.
Τ' αγάλματα πεθαίνουν
κρειάζονται αίμα.
Πεθαίνουν
πεθαίνουν
πεθαίνουν.

ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ ΠΙΣΙΑΡΑΣ

Μιά σκηνή από το έργο «ό βασιλιάς πεθαίνει» του Ίονέσκο, που άνεδάστηκε στην Αβάνα. Σε σκηνοθεσία του Άλεσίτρο Ζοτορόσκι.

Κανένας συγγραφέας ήθοιοις ή σκηνοθέτης δεν εισπράττει δικαιώματα για εκδόσεις ή παραστάσεις μέσα στη χώρα. Και έτσι ή άπουσία της έγνοιας για Έμπορικότητα επιτρέπει τους θιάσους πειραματιμούς για άναζήτηση καινούργιων επαναστατικών μορφών τέχνης. Ο Κουβανός καλλιτέχνης, διάσημος ή όχι ζει σαν κάθε άλλο Κουβανό. (Ένας ήθοιοιός παίρνει μισθό \$100 περίπου το μήνα).

Το 1969 υπήρχαν 30 επαγγελματικοί θιάσοι στην Αβάνα, σε σύγκριση με τους 6 που υπήρχαν το 1958. Τα περισσότερα θέατρα γαμίζουν γιατί ο Κουβανός έχει τώρα

θύνες τόσο σαν καλλιτέχνης όσο και σαν άνθρωπος. Δεν μπορούν ποτέ να διανοηθούν ένα πραγματικό Κουβανέζικο θέατρο, χωρίς να άναζητήσουν τις κλασσικές τους ρίζες. Κι' αυτό το πιστεύουν, το ζούν και το πλάθουν. Και είναι σίγουροι πως πολύ σύνταμα θα πλάσουν την Προσωπικότητα του Κουβανέζικου θεάτρου.

Ένας άλλος επαγγελματικός θιάσος που παρουσιάζει καθαρά πολιτικό θέατρο είναι το ΓΚΡΟΥΠΟ ΤΕΑΤΡΟ ΝΤΕΛ ΤΕΡΓΚΕΡ ΜΟΥΝΤΟ (το θέατρο του Τρίτου Κόσμου). Άποτελείται από 15 ήθοιοιούς (7 άνδρες, 8 γυναίκες) κι' έναν τεχνικό που τάν βοηθούν συχνά και οι ήθοιοι. Κάνουνε πολιτικό θέατρο γιατί αισθάνονται πως το Κουβανέζικο θέατρο δεν έχει ένοσημασθεί στην Κουβανική κοινωνία - οι Κουβανοί δεν ταυτίζονται με το θέατρο κι' αισθάνονται πως θάχαν την ευκαιρία να ταυτιστούν μ' ένα πολιτικό έργο. «Χρειαζόμαστε ένα θέατρο για την Επανάσταση κι' άφοι δεν υπάρχουν ακόμη Κουβανοί συγγραφείς πολιτικού θεάτρου είμαστε άναγκα σμένοι να διασκευάζουμε και να άυτοσχεδιάζουμε στα έργα που άνεδάζουμε».

Η άναγκη για πολιτικό θέατρο σε μία Καπιταλιστική Κοινωνία είναι φανερή - πρέπει κανείς να διαμαρτυρηθή κατά του συστήματος και να προσπαθήσει να κερδίσει κόσμο διά του θεάτρου. Στην Κούβα δεν χρειάζεται να πεισθή ο Κόσμος για την Επανάσταση, αλλά χρειάζεται να ολοκληρωθή ή Κουλτούρα και ή επανάσταση.

Το πολιτικό θέατρο χρειάζεται στην Κούβα μία που ούτε ή Κουλτούρα ούτε ή Επανάσταση είναι δυνατόν

των άντεπαναστατών ληστών στις άρχες της δεκαετίας του 60 και ο θιάσος αισθάνεται ότι πρέπει να δοκιμάσει τις ιδέες του δουλεύοντας στην περιοχή την τόσο άφιλόξενη για την Επανάσταση.

Το Έσκαμπραϊ θεωρείται και είναι άπομακρυσμένη περιοχή και όπως κι' άλλοι θιάσοι, ο θιάσος αυτός (ΤΕΑΤΡΟΕΣΚΑΜΠΡΑΙΓΚ) προσπαθεί να θγάλη το θέατρο από τις πόλεις και να το φέρη κοντά στο λαό. Στο Έσκαμπραϊ δημιουργήθηκε κ' ένα νέο σχολείο που λέγεται ΤΟΡΕΣ διαθέτει ένα κλειστό θέατρο κι' ένα ύπαιθριο άμφιθέατρο 5 χιλιάδων θέσεων.

Άποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας ήταν ο καταρτισμός του ρεπερτορίου και της πολιτικής του θιάσου που χωρίζεται σε τρία μέρη:

«Άντάρτικο θέατρο» στα βουνά «Επιχείρηση ΤΟΡΕΣ» στο κλειστό θέατρο του άμύμου σχολείου, όλη την περίοδο των βροχών και τελικά, πολιτικό θέατρο. Το «Άντάρτικο θέατρο» περιλαμβάνει παντομίμα και κυκλοθέατρο για παιδιά. Τα μέλη του θιάσου έξηγούν στους θεατές το έργο, μιλούν για την ιστορία της Παντομίμας και δίνουν διαλέξεις για τη μουσική και την Κουβανέζικη κουλτούρα.

Η «Επιχείρηση ΤΟΡΕΣ» άποσκοπεύει στην βελτίωση του πολιτιστικού επιπέδου των έπτά χιλιάδων μοθητών, εργατών και δασκάλων του σχολείου.

Η Κούβα ζει μία επανάσταση. Οι άνθρωποι της έρχονται σιγά - σιγά σ' επαφή με την επανάσταση.

Κάτω από τον σοσιαλισμό δεν υπάρχουν ζωγράφοι, αλλά μάλλον άνθρωποι που ζωγραφίζουν».

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Στόν οποιοδήποτε Δημοκρατικό αγωνιστή που αγωνίζεται ενάντια στις σκοτεινές δυνάμεις του φασισμού... Σήμερα στο Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗ...

Άκριβογιέ της Κύπρος

Άκριβογιέ της Κύπρος, σε γροικούμε να βοθάς και να σπιθών οι στράτες κι από τη τρούπα που μας στριμώξαν όρμούμε, μ' άστροπελέκια κι είν' οι χούφτες μας γιομάτες.

Τα άλόγατα κινθσαν του πολέμου... Τρανός μπροστάρης γίνε και πιλάλα κατά βοριά, κατά νοτιά και κατ' άνέμου, και παραδές στις μάχης την άντράλα.

Σπίτια παλάτια κι έκκλησιές καπνίζουν, πέφτουν κορμιά, στη γής κυλούν κεφάλια. Μ' αίμα ζεστό τ' αυλάκια ξεχειλίζουν και να σπκώσουνε μπορούν βουθάλια.

Άρχάγγελε, καθάλλα στη φωτιά, άμόλα και θέρισε και κούρσεφε και κάφε, βίρα! ό,τι το σάπιο κι άρρωστο. Ροδόλα και οκάφε της και σπειρε τη τη στείρα

Τη γής με σπόρο νιό, γερό κι ακόμα μ' ό,τι άκριθό κι άντρίκιο 'χεις και μ' ό,τι θα κάμπι από τα σπλάκνα της συντόμα τρανή να βγῆ, καινούργια μ' άνθρώποτη.

Τ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Μαζωτός.